

2021-06-07

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr KFKS 2021/163

Kommunstyrelsen

Motion – Höj vårdkvaliteten och tryggheten för äldre

Motion den 1 februari 2021 av Khashayar Farmanbar m.fl. (S)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar angående punkt ett och två i motionens förslag att alla medarbetare inom kommunens egen vård- och omsorgsverksamhet redan erbjuds heltidsarbete samt att delade turer enbart förekommer om medarbetarna så önskar. Vad gäller övriga anordnare ska det noteras att äldrenämnden genom villkor i kundval och ersättningsmodell ger incitament och förutsättningar för trygghet och vårdkvalité. I övrigt styr inte kommunen över anordnarnas personalplanering och detta ligger väl i linje med kommunens styrprinciper.

Kommunfullmäktige noterar vidare att äldreomsorgslyftet infördes hösten 2020 samt att anordnarna granskas kontinuerligt under året på olika sätt. I och med detta pågår redan ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen tre och fyra i motionen.

Motionen är därmed färdigbehandlad.

Sammanfattning av ärendet

I en motion föreslår Khashayar Farmanbar m.fl. (S) att kommunen ska höja vårdkvaliteten och öka tryggheten för de äldre. Motionärerna har fyra förslag för att uppnå detta. De två första förslagen handlar om ökad personalkontinuitet genom att avskaffa delade turer och erbjuda heltidsanställningar. De andra förslagen är att införa äldreomsorgslyftet samt att granska anordnarna oftare än en gång per mandatperiod.

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott och äldrenämnden har berett motionen och lämnat synpunkter utifrån sina ansvarsområden.

Inom kommunens egen vård- och omsorgsverksamhet erbjuds heltidsarbete till alla medarbetare. Delade turer förekommer endast då medarbetarna själva önskar det. Äldreomsorgslyftet pågår sedan hösten 2020 och 43 medarbetare har i nuläget påbörjat eller slutfört sina utbildningar för att nå upp till gällande rekommendationer. Till hösten bedöms flertalet medarbetare ha studerat färdigt. Vad gäller granskning av anordnare sker det redan idag kontinuerligt under året på olika sätt.

Förslagen i motionen

I en motion inkommen den 1 februari 2021 föreslår Khashayar Farmanbar m.fl. (S) följande.

1. Att Nacka kommun verkar för att avskaffa delade turer inom äldreomsorgen.
2. Att Nacka kommun verkar för att alla erbjuds heltidstjänst vid anställning inom äldreomsorgen.
3. Att Nacka kommun startar äldreomsorgslyftet för att höja kompetensnivån för personal inom äldreomsorgen.
4. Att Nacka kommun verkar för att granskning av utförarna inom hemtjänsten och äldreboenden sker oftare än en gång per mandatperiod.

Ärendets beredning

Stadsledningskontoret har remitterat motionen till kommunstyrelsens verksamhetsutskott (verksamhetsutskottet) samt till äldrenämnden för synpunkter. Verksamhetsutskottet lämnar synpunkter inom ramen för sitt ansvar för kommunala verksamheter i egen regi och äldrenämnden inom ramen för sitt ansvar för äldreomsorgen som helhet i Nacka. Det samlade ärendet bereds av kommunstyrelsens arbetsutskott, inför beslut av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Nedan framgår vilka synpunkter som verksamhetsutskottet och äldrenämnden har lämnat med anledning av motionen.

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott

Inom äldreomsorgen driver Valfärd samhällsservice fyra särskilda boenden för äldre, dagverksamhet samt natt- och larmpatrull. Produktionsområdet erbjuder heltidstjänst för alla anställda inom vård och omsorg. Valfärd samhällsservice kräver inte delade turer, men medarbetare som önskar uppdelade arbetstider kan schemalägga sig så att det är möjligt, och detta förekommer inom vissa verksamheter.

Valfärd samhällsservice har sökt och fått medel inom ramen för äldreomsorgslyftet och efter en initial kartläggning av utbildningsbehovet påbörjades första omgången utbildningar hösten 2020. I nuläget har 43 påbörjar sina utbildningar och ytterligare minst 21 planerar att påbörja sina utbildningar under hösten 2021. I huvudsak kompletterar medarbetarna sina utbildningar för att nå upp till 1500 poäng i linje med yrkespaket undersköterska enligt Skolverkets rekommendation och Socialstyrelsens nuvarande krav. Några medarbetare som saknar undersköterskeutbildning läser in hela utbildningen inom ramen för Komvux där utbildningen finansieras av hemkommunen medan lönen finansieras av äldreomsorgslyftet.

Valfärd samhällsservice har ingen påverkan på med vilken frekvens granskningar utförs från myndigheter men genomför egna granskningar och uppföljningar av verksamheterna. Granskningar från myndigheter välkomnas då de är ett välkommet komplement i kvalitetsarbetet.

Äldrenämnden

Äldreomsorgen står inför stora utmaningar och en stor sådan är att säkerställa att det finns tillräckligt med kompetent personal som kan hjälpa och stötta de äldre. Under förra året genomförde äldrenämnden en översyn av kundvalet hemtjänst. I rapporten som kallades ”Hemtjänst 2.0” presenterades förslag på hur kommunen kan arbeta med dessa utmaningar med huvudsyftet att öka kundnöjdheten. Ett av de förslag som äldrenämnden har fattat beslut om är att införa en kontinuitetsbonus. Denna bonus infördes 1 januari 2021 och går till de hemtjänstanordnare som uppnår nämndens mål om personalkontinuitet. Rapporten ”Hemtjänst 2.0” påtalade även behovet av kompetensutveckling för medarbetarna inom äldreomsorgen och vikten av granskning och uppföljning av anordnarna för att säkerställa en hög kvalitet. Äldrenämndens bedömning är att kvalitetsarbetet inom äldreomsorgen, så som motionen anger, redan är infört i kommunen i enlighet med beslut i äldrenämnden och kommunens styrprinciper.

Delade turer samt heltidstjänster

Med delade turer menas att personal arbetar förmiddags- och eftermiddagspass med en längre paus emellan. Den allra största delen av äldreomsorgen i Nacka kommun bedrivs i kundvalen för hemtjänst, särskilt boende och dagverksamhet. I villkoren för att anordnaren ska bli auktoriserad framgår det att

- Anordnaren är arbetsgivare för sin personal och svarar därmed för att anställnings- och arbetsmiljövillkor uppfylls enligt gällande lagstiftning.
- Anordnaren ska ha ett ledningssystem för kvalitet enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd.
- Anordnaren ska arbeta systematiskt för att kundernas hjälp bland annat ska präglas av kontinuitet, trygghet och inflytande.

I enlighet med kommunens nuvarande styrprinciper är det anordnaren själv som styr över planeringen av sin verksamhet. Kommunen ska i egenskap av finansiär inte styra över anordnarnas personalplanering eller tjänstgöringsgrad. För att stimulera till en hög personalkontinuitet inom äldreomsorgen har äldrenämnden infört en bonusersättning för hemtjänsten.

Äldreomsorgslyftet

Den statliga satsningen ”äldreomsorgslyftet” är redan igång i Nacka kommun sedan hösten 2020. Alla anordnare i kundvalen hemtjänst, särskilt boende och dagverksamhet fick i augusti 2020 möjlighet att ansöka om medel för att medarbetare skulle kunna studera på arbetstid. Under 2020 studerade 34 medarbetare till yrkespaketet undersköterska. Av dem slutförde sex personer sin utbildning under 2020 medan övriga fortsätter under 2021. Under 2021 har alla anordnare möjlighet att återigen ansöka om att medverka i äldreomsorgslyftet. Det är främst personal på särskilda boenden som studerar. Hemtjänstanordnarna uppger att det är svårt för dem att locka personal att studera. Utbildad personal väljer oftare att arbeta på särskilda boenden där kraven för utbildad personal är högre och de har möjlighet till tryggare anställningsvillkor.

Granskning av anordnare

Uppföljning och granskning av anordnare inom hemtjänst och särskilt boende utgår från riktlinjen ”Uppföljning och granskning av upphandlad och kundvalsstyrd verksamhet inom socialtjänsten”. I riktlinjen anges att granskning för att undersöka och bedöma verksamhetens kvalitet sker genom besök i verksamheterna och genom att systematiskt kontrollera olika aspekter av verksamheten och utföraren. Processen kring granskning och uppföljning är under ständig utveckling och förbättring. I samband med kvalitetsberättelsen och kvalitetsplanen görs en noggrann riskanalys kring brister och utvecklingsområden som uppmärksammas hos anordnarna. Varje år sker planerade uppföljningar bland annat genom granskning i det mobila återrapporteringssystemet inom hemtjänst, årlig enkät till samtliga anordnare samt analys av hälso- och sjukvårdsstatistik inom särskilt boende. Verksamhetsbesök genomförs regelbundet men har under pandemin endast genomförts i begränsad utsträckning utifrån riskanalys. Vid misstanke om missförhållande i en verksamhet görs alltid en uppföljning. Uppföljningen kan ske genom kontroller i våra verksamhetssystem, genom samtal med anordnaren eller på annat lämpligt sätt. Sådana uppföljningar genomförs kontinuerligt under året, till exempel när det kommer in synpunkter och klagomål. Vid misstanke om allvarliga missförhållanden görs en påkallad granskning som är en grundlig genomgång av anordnaren och som alltid presenteras för äldre nämnden.

Stadsledningskontorets samlade bedömning

Stadsledningskontoret instämmer i synpunkterna från kommunstyrelsens verksamhetsutskott samt äldre nämnden. Angående punkt ett och två i motionens förslag kan noteras att alla medarbetare inom kommunens egen vård- och omsorgsverksamhet redan erbjuds heltidsarbete samt att delade turer enbart förekommer om medarbetarna så önskar. Det kan även konstateras att äldre nämnden redan arbetar för att höja personalkontinuiteten genom beslut om och införande av en kontinuitetsbonus från 1 januari 2021. Detta som ett led i arbetet med att öka kundnöjdheten inom äldreomsorgen. Bonusen går till de hemtjänstanordnare som uppnår nämndens mål om personalkontinuitet. Mot denna bakgrund konstaterar stadsledningskontoret att äldre nämnden genom villkor i kundval och ersättningsmodell ger incitament och förutsättningar för trygghet och vårdkvalité. I övrigt styr inte kommunen över anordnarnas personalplanering och detta ligger väl i linje med kommunens styrprinciper. Vad gäller äldreomsorgslyftet infördes detta under hösten 2020. Anordnarna granskas kontinuerligt under året på olika sätt. I och med detta pågår redan ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen tre och fyra i motionen. Motionen kan därmed anses färdigbehandlad.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut medför inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Ärendet innebär inte några direkta konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

- Bilaga 1 Protokollsutdrag från kommunstyrelsens verksamhetsutskott den 1 juni 2021, § 37, inkl tjänsteskrivelse
- Bilaga 2 Protokollsutdrag från äldrenämnden den 26 maj 2021, § 50, inkl tjänsteskrivelse
- Bilaga 3 Motionen

Karin Kollberg
Social- och äldredirektör
Stadsledningskontoret

Anders Fredriksson
Enhetschef
Nämndadministrativa enheten

Rebecca Band
Kommunsekreterare
Juridik- och kanslistaben